

1. ЕКОНОМІКА

DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/74-1-1>

УДК 339.5(477:4-6ЄС)

Гаврилюк О.В.

кандидат економічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9651-2101>

Медведєва О.О.

бакалавр,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Білик Р.С.

доктор економічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4006-8416>

Gavryliuk Oksana, Medvyedyeva Olha, Bilyk Ruslana

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Статтю присвячено дослідженню зовнішньої торгівлі товарами України з країнами Європейського Союзу (далі – ЄС) із визначенням пріоритетних партнерів з метою диверсифікації та активізації зовнішньоторговельного співробітництва. З метою визначення ключових споживачів вітчизняних товарів серед країн ЄС-27 проведено АВС-аналіз за показником обсягу експорту товарів до них Україною у 2016–2021 роках. АВС-аналіз доповнено XYZ-аналізом, який дозволяє аналізувати й прогнозувати стабільність експорту товарів до країн ЄС. За результатами АВС-XYZ аналізу зроблено висновок щодо доцільності підтримки обсягів і динаміки торговельної співпраці з ключовими країнами-партнерами ЄС в експорті товарів – Польщею, Італією, Німеччиною, Нідерландами, Іспанією, Румунією, Чехією, Угорщиною, Словаччиною, Австрією і необхідність активізації зусиль щодо нарощення експорту товарів до країн, які у середньостроковій перспективі мають потенціал стати привабливими ринками споживання вітчизняної продукції – Франції, Болгарії, Бельгії, Литви, меншою мірою – Данії, Греції та Латвії.

Ключові слова: зовнішня торгівля, зовнішньоторговельне співробітництво, АВС-аналіз, XYZ-аналіз, зовнішньоторговельна співпраця з ЄС.

Постановка проблеми. Європейський Союз (частка якого, за даними ЮНКТАД [1], у світовому товарному експорті у 2021 р. становила 29,8% (6,647 трлн дол. США), імпорті – 28,8% (6,508 трлн дол. США)), у вигляді єдиного ринку із загальними правилами із понад 446,0 млн споживачів є привабливим для багатьох країн та союзів, зокрема і для нашої держави. Активізація зовнішньоторговельних відносин має пріоритетний стратегічний характер і для України, і для цього інтеграційного об'єднання, враховуючи, що наша держава має спільні кордони з країнами ЄС, діючи угоду про вільну торгівлю, отриманий статус кандидата в члени ЄС, подану заявку на вступ до НАТО, а також величезну економічну, фінансову та іншу підтримку і допомогу

ЄС, надану Україні внаслідок військового вторгнення на її територію Російської Федерації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблематики впливу зовнішньоторговельної інтеграції до економічно розвиненого господарського простору ЄС приділено багато уваги у вітчизняних наукових працях. Серед них варто відзначити роботи С. Таран, О. Шепотило, П. Яворського, Є. Бондаренко [2], колективу авторів під керівництвом А. Мазаракі [3], О. Шниркова, О. Чугаєва [4], Т. Зубко [5], Л. Власенко [6] та багатьох інших. Разом з тим, торговельне співробітництво України з ЄС не є оптимальним, тому важливим є дослідження його сучасного стану та можливостей активізації в умовах післявоєнної економічної розбудови України.

Рис. 1. Динаміка зовнішньоторговельного обороту України у 2016–2021 роках, млн дол. США

Джерело: складено авторами за [7]

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження особливостей зовнішньої торгівлі товарами України з країнами ЄС із визначенням пріоритетних партнерів з метою диверсифікації та активізації взаємовигідного зовнішньоторговельного співробітництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2016–2021 роках на країни ЄС-27 припадала значна частина вітчизняного зовнішньоторговельного обороту (рис. 1), який характеризувався позитивною динамікою зростання, за винятком 2020 р. пандемії COVID-19. Так, ЗТО з країнами ЄС-27 у 2016 р. становив 37,5% від загального ЗТО України, а у 2021 р. – 39,3% відповідно; за цей період він зріс з 34,0 млрд дол. США до 63,5 млрд дол. США або на 87,0%.

У зовнішній торгівлі України переважає торгівля товарами, причому протягом аналізованого періоду формувалося від’ємне сальдо торговельного балансу, зокрема і у торгівлі з країнами Європейського Союзу (табл. 1). В абсолютному вираженні найбільше негативне сальдо у торгівлі товарами з країнами ЄС-27 зафіксовано у 2020 р. – 5,187 млрд дол. США, у 2021 р. його величина скоротилася до 2,161 млрд дол. США.

Проаналізуємо більш детально особливості зовнішньої торгівлі товарами України з країнами ЄС-27.

З метою визначення ключових споживачів вітчизняних товарів серед країн ЄС-27 проведемо АВС-аналіз [8] за показником обсягу експорту товарів до них Україною у 2016–2021 роках.

Для цього побудовано таблицю 2, в якій відображено результати обчислення питомої ваги та накопичену частку кожної країни ЄС-27 у споживанні українських товарів, а також визначено групу, до якої вона потрапляє за результатами аналізу.

Розподіл країн ЄС-27 на групи здійснювався такими чином: група А – країни, на які припадає значний обсяг експорту товарів Україною (близько 80% у загальному обсязі); група В – країни із середнім рівнем експортних поставок товарів з України (близько 15%); група С – держави з незначним обсягом експорту товарів з України (близько 5%).

Отже, основними торговельними партнерами-споживачами товарної продукції України є 10 країн ЄС-27, серед яких Польща, Італія, Німеччина, Нідерланди, Угорщина, Іспанія, Румунія, Чеська Республіка, Словаччина та Австрія. Експорт товарів до цих країн

Таблиця 1

Обсяги і динаміка експорту товарів і послуг до країн Європейського Союзу-27

Рік	Експорт товарів			Імпорт товарів		
	Усього, млн дол. США	у тому числі до країн ЄС-27, млн дол. США	Питома вага експорту до країн ЄС-27, у %	Усього, млн дол. США	у тому числі з країн ЄС-27, млн дол. США	Питома вага імпорту з країн ЄС-27, у %
2016	36361,7	13178,5	36,2	39249,8	16431,6	41,9
2017	43264,7	17053,4	39,4	49607,2	20000,4	40,3
2018	47335	19572,8	41,3	57187,6	22324,4	39,0
2019	50054,6	20122,7	40,2	60800,2	24242,3	39,9
2020	49191,8	17938,1	36,5	54336,1	23125,5	42,6
2021	68072,3	26793,0	39,4	72843,1	28954,3	39,7

Джерело: складено авторами за [7]

у 2016–2021 рр. становив 81,4% від загального обсягу експорту товарів до країн ЄС-27.

З меншою інтенсивністю у 2016–2021 роках здійснювався експорт до восьми держав ЄС-27 – Франції, Болгарії, Бельгії, Литви, Португалії, Латвії, Данії та Греції; сукупно на експорт товарів Україною до них припадало 15,8% від загального обсягу вітчизняного експорту товарів до країн ЄС.

Найменш активно у 2016–2021 рр. Україна постачала товари до 9 держав ЄС-27: Естонії, Ірландії, Швеції, Фінляндії, Кіпру, Словенії, Мальти, Хорватії та Люксембургу; експорт до цих країн становив лише 2,8% від загального обсягу експорту товарів до європейських країн.

ABC-аналіз дозволяє проранжувати країни за пріоритетністю, проте не враховує можливу нерівномірність експортних постачань до них. В той же час, чим вищим є рівень прогнозованості і стабільності поставок товарів, тим більш ефективно можна вибудовувати співробітництво з ключовими країнами-партнерами. Тому доповнимо ABC-аналіз XYZ-аналізом – статистичним інструментом, який дозволяє аналізувати й прогнозувати стабільність експорту товарів до країн ЄС.

XYZ-аналіз базується на тому ж принципі, що й ABC-аналіз: країни поділяються на групи (X, Y та Z), виходячи із значення коефіцієнта варіації за певний проміжок часу. До категорії X віднесемо країни з коефіцієнтом варіації до 15%, до категорії Y – 15-30%, категорії Z – більше 30%.

Коефіцієнт варіації (V) визначається за формулою [9]:

$$V = \frac{\sigma}{x} * 100\%, \quad (1)$$

де
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}}, \quad (2)$$

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}, \quad (3)$$

n – кількість країн, охоплених аналізом.

Результати XYZ-аналізу експорту товарів Україною до країн ЄС-27 у 2016–2021 роках відображено у таблиці 3 та рисунку 2.

Отже, протягом 2016–2021 рр. Португалія була єдиною серед країн ЄС-27, експорт товарів до якої був практично стабільним. Також, доволі стабільними були обсяги експорту товарів до Угорщини, Іспанії, меншою мірою – Швеції, Естонії, Данії та Хорватії. Децю більші коливання в експортних постачаннях товарів можна спостерігати до таких країн як Італія,

Греція, Німеччина, Нідерланди, Латвія, Литва, Румунія (відхилення від середнього значення від 20,0% до 25%). Натомість, до групи Z – країн з нестабільним попитом на українські товари, який важко спрогнозувати, відносяться Кіпр, Ірландія, Словенія, Люксембург та Мальта, коефіцієнт варіації для яких знаходиться в діапазоні від 30% до 65%.

Таблиця 2

ABC-аналіз експорту товарів Україною на ринки країн ЄС-27 у 2016–2021 роках

Країна	Питома вага у сукупному обсязі експорту, у %	Питома вага наростаючим підсумком, у %	Група ABC-аналізу
Польща	17,2	17,2	A
Італія	13,0	30,2	
Німеччина	11,1	41,3	
Нідерланди	8,9	50,2	
Угорщина	7,5	57,7	
Іспанія	7,1	64,8	
Румунія	5,3	70,1	
Чехія	4,6	74,7	
Словаччина	3,6	78,3	
Австрія	3,1	81,4	
Франція	3,0	84,4	B
Болгарія	2,8	87,2	
Бельгія	2,8	90,0	
Литва	2,1	92,1	
Португалія	1,4	93,5	
Латвія	1,3	94,8	
Данія	1,2	96,0	
Греція	1,2	97,2	C
Естонія	0,7	97,9	
Ірландія	0,5	98,4	
Швеція	0,4	98,8	
Фінляндія	0,4	99,2	
Кіпр	0,3	99,5	
Словенія	0,2	99,7	
Мальта	0,1	99,8	
Хорватія	0,1	99,9	
Люксембург	0,1	100,0	

Джерело: розраховано і складено авторами за [7]

Для активізації зовнішньоторговельної співпраці України з пріоритетними країнами-партнерами ЄС-27 і підвищення обґрунтованості висновків та рекомендацій у цій площині доцільно поєднати результати двофакторного ABC-XYZ аналізу у вигляді тривимірної матриці (табл. 4).

За отриманими результатами можемо зробити такі висновки:

1) Країни групи АУ (Угорщина, Іспанія, Італія, Німеччина, Нідерланди, Румунія, Австрія, Польща, Чехія, Словаччина) за досить високого рівня споживання української товарної продукції характеризуються помірними коливаннями обсягів експорту до них по роках (в середньому 15-30%);

2) До групи ВХ належить Португалія – країна, яка за невеликих обсягів споживання української продукції демонструє стабільність у її придбанні;

3) Країни групи ВУ (Данія, Греція, Латвія, Литва, Болгарія, Франція, Бельгія) характеризуються середнім рівнем споживання українських товарів і помірними коливаннями обсягів експорту до них по роках (в середньому 19-30%);

Таблиця 3

XYZ-аналіз експорту товарів на ринки країн ЄС-27 Україною у 2016–2021 роках

Країна	Значення коефіцієнта варіації	Група XYZ-аналізу
Португалія	14,342	X
Угорщина	15,289	
Іспанія	15,709	
Швеція	16,274	
Естонія	17,927	
Данія	19,311	
Хорватія	19,542	
Італія	20,944	
Греція	21,008	
Німеччина	21,594	
Нідерланди	22,236	
Латвія	23,660	
Литва	24,307	
Румунія	25,598	
Болгарія	26,434	
Франція	26,609	
Бельгія	27,341	
Австрія	27,873	
Польща	28,103	
Словаччина	28,597	
Фінляндія	29,327	
Чехія	29,835	
Кіпр	30,605	
Ірландія	40,170	
Словенія	46,333	
Люксембург	47,712	
Мальта	64,777	

Джерело: розраховано авторами за формулою (1) на основі [7]

4) На країни групи CY (Швеція, Естонія, Хорватія, Фінляндія) припадає незначна частка експорту товарів з України, а сам експорт є досить нестабільним по рокам (коефіцієнт варіації перебуває в діапазоні від 16% до 30%);

5) Країни групи CZ (Кіпр, Ірландія, Словенія, Люксембург, Мальта) у досліджуваному періоді не можна віднести до числа пріоритетних торговельних партнерів, оскільки на них припадає вкрай невелика частина вітчизняного товарного експорту, він має переважно епізодичний характер і характеризується суттєвими відмінностями в обсягах поставок по роках (коефіцієнт варіації знаходиться в діапазоні від 30% до 65%).

Висновки. За даними Міністерства економіки України, у 2022 р. питома вага країн ЄС у зовнішньоторговельному обороті України досягла 55,5%. Тому поглиблення торговельного співробітництва з країнами-членами ЄС є пріоритетним завданням та напрямком міжнародної економічної діяльності нашої держави. За підсумками ABC-XYZ аналізу ми дійшли висновку щодо необхідності підтримки обсягів і динаміки торговельної співпраці з ключовими країнами-партнерами ЄС у торгівлі товарами – Польщею, Італією, Німеччиною, Нідерландами, Іспанією, Руму-

Таблиця 4

Підсумкова матриця структури експорту товарів України у 2016–2021 роках з використанням ABC- та XYZ-аналізу

	X	Y	Z	
A		Угорщина Іспанія Італія Німеччина Нідерланди Румунія Австрія Польща Чехія Словаччина		81,4%
B	Португалія	Данія Греція Латвія Литва Болгарія Франція Бельгія		15,8%
C		Швеція Естонія Хорватія Фінляндія	Кіпр Ірландія Словенія Люксембург Мальта	2,8%
	1,4%	97,4%	1,2%	100,0%

Джерело: складено авторами за таблицями 2-3

нією, Чехією, Угорщиною, Словаччиною, Австрією і активізацію зусиль щодо нарощення експорту товарів до країн, які у середньостроковій перспективі мають потенціал стати привабливими ринками споживання вітчизняної продукції – Франції, Болгарії, Бельгії, Литви, меншою мірою – Данії, Греції та Латвії. Визначаючи можливості та інструменти активізації зовнішньоторговельного співробітництва України із країнами, зазначеними в якості стратегічних партнерів за результатами аналізу, перш за все, варто враховувати, що переважна більшість з цих країн, особливо з першої групи, – високорозвинені економіки Європейського Союзу і торгівля товарами з ними сьогодні є диспаратною для України. За цих обставин важливо продовжувати співпрацю щодо підписання Угоди про оцінку відповідності і прийнятність промислових товарів (Agreements on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Goods (ACAА)), щоб торгувати продукцією на однакових з країнами ЄС умовах. Маємо розуміти, що отримати промисловий безвіз з ЄС набагато складніше, ніж митний, така угода підписана лише з Ізраїлем у фармацевтичній галузі. Як правило, ЄС підписує Mutual recognition agreements (MRA) – Угоди про взаємне визнання оцінок відповідності із розвиненими країнами (США, Японією, Канадою, Швейцарією, Австралією і Новою Зеландією. АСАА поширюється на 27 груп товарів, і на першому етапі «промисловий безвіз» Україна-ЄС може бути запровадженом тільки у трьох галузях: машини, низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність. По-друге, мова йде про визнання еквівалентності санітарних та фітосанітар-

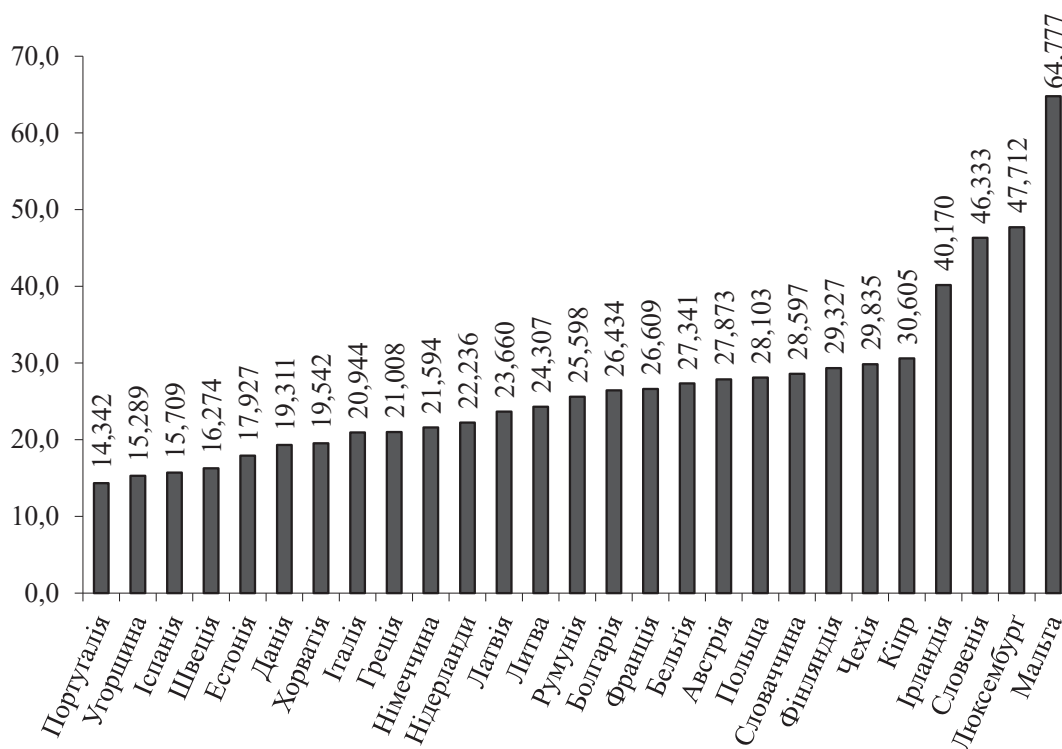

Рис. 2. Результати XYZ-аналізу експорту товарів на ринки країн ЄС-27 Україною у 2016–2021 роках

Джерело: складено авторами на основі таблиці 3

них заходів для відкриття ринків, спрощення експорту харчової і сільськогосподарської продукції. По-третє, це поетапне взаємне відкриття на основі рішення щодо відповідності законодавства України законодав-

ству ЄС ринків публічних закупівель. По-четверте, це подальша лібералізація транспортних перевезень з ЄС, укладення угод у сфері автомобільного, внутрішнього водного та залізничного транспорту.

Список літератури:

1. Статистична база сайт Юнктад. Режим доступу: <https://unctad.org/>
2. Таран С., Шепотило О., Яворський П., Бондаренко Є. Аналіз торгівлі товарами між Україною та ЄС в рамках ПВЗВТ: поточний стан та перспективи для лібералізації. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/KtbxLzGDcLxKKQJvtJJFbRqHJgZKsfqTrg?projector=1&messagePartId=0.1>
3. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Іксарова Н.О. та ін. Зовнішня торгівля України: XXI століття : монографія / за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2016. 600 с.
4. Шнирков О., Чугаєв О. Економічна інтеграція України до ЄС в умовах російсько-української війни. *Журнал європейської економіки*. 2023. Т. 22. № 1 (84). С. 49–68.
5. Зубко Т. Євроінтеграція: переваги та загрози для зовнішньої торгівлі України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2021. № 6. С. 69–86.
6. Власенко Л.В. Комплементарність торгівлі України та країн Європейського Союзу як індикатор успішності євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/79.pdf
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Дутка Г.Я., Савіцька О.П. ABC-XYZ-аналіз регіонів України за дохідністю/рівнем ризику туристичної галузі. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 137–147. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-3_0-pages-137_147.pdf
9. Лапшин В.І., Кузніченко В.М. Товарна структура міжнародної торгівлі у 2016 році. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 913–916. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/183.pdf>
10. Відкритість торгівлі та інтеграція до внутрішнього ринку ЄС – це ключ до збереження української економіки в умовах війни та швидкого економічного відновлення. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidkrytist-torhivli-ta-intehratsiia-do-vnutrishnoho-rynku-ies-tse-kliuch-do-zberezhenia-ukrainskoi-ekonomiky-v-umovakh-viiny-ta-shvydkoho-ekonomichnoho-vidnovlennia-iuliiia-svyrydenko>

References:

1. Statystychna baza JuNKtAD [Statistical database of the UNCTAD]. Available at: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en (in English)

2. Taran S., Shepotylo O., Yavorskyi P., Bondarenko Ye. (2022) Analiz torhivli tovaramy mizh Ukrainoiu ta YeS v ramkakh PVZVT: potochnyi stan ta perspektyvy dlia liberalizatsii [Analysis of trade in goods between Ukraine and the EU under the FTAA: current state and prospects for liberalization]. Available at: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/KtbxLzGDcLxKKQJvtJfBRqHJgZKsfqTrg?projector=1&messagePartId=0.1> (in Ukrainian)
3. Mazaraki A. A., Melnyk T. M., Iksarova N. O. ta in. (2016) *Zovnishnia torhivlia Ukrainy: XXI stolittia*: monohrafiia [Foreign trade of Ukraine: 21st century: monograph] / za zah. red. A. A. Mazaraki. Kyiv: KNTEU, 600 p. (in Ukrainian)
4. Shnyrkov O. & Chuhaiev O. (2023) Ekonomichna intehtatsiia Ukrainy do YeS v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [Economic integration of Ukraine into the EU in the conditions of the Russian-Ukrainian war]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky*, vol. 22, no. 1 (84), pp. 49–68. (in Ukrainian)
5. Zubko T. (2021) Yevrointehtatsiia: perevahy ta zahrozy dlia zovnishnoi torhivli Ukrainy [European integration: advantages and threats for foreign trade of Ukraine]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no. 6, pp. 69–86. (in Ukrainian)
6. Vlasenko L. V. (2021) Komplementarnist torhivli Ukrainy ta krain Yevropeiskoho Soiuzu yak indykator uspishnosti yevrointehtatsii [Complementarity of trade between Ukraine and the countries of the European Union as an indicator of the success of European integration]. *Efektivna ekonomika*, no. 7. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/79.pdf (in Ukrainian)
7. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian)
8. Dutka H. Ya., Savitska O. P. (2020) ABC-XYZ-analiz rehioniv Ukrainy za dokhidnistiu/rivnem ryzyku turystychnoi haluzi [ABC-XYZ-analysis of the regions of Ukraine according to the profitability/risk level of the tourism industry]. *Biznes Inform*, no. 3, pp. 137–147. Available at: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-3_0-pages-137_147.pdf (in Ukrainian)
9. Lapshyn V. I., Kuznichenko V. M. (2017) Tovarna struktura mizhnarodnoi torhivli u 2016 rotsi [Commodity structure of international trade in 2016]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 17, pp. 913–916. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/183.pdf> (in Ukrainian)
10. Vidkrytist torhivli ta intehtatsiia do vnutrishnoho rynku YeS – tse kliuch do zberezhenia ukrainskoi ekonomiky v umovakh viiny ta shvydkoho ekonomichnoho vidnovlennia [Openness of trade and integration into the EU internal market is the key to the preservation of the Ukrainian economy in war conditions and rapid economic recovery]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidkrytist-torhivli-ta-intehtatsiia-do-vnutrishnoho-rynku-ies-tse-kliuch-do-zberezhenia-ukrainskoi-ekonomiky-v-umovakh-viiny-ta-shvydkoho-ekonomichnoho-vidnovlennia-iuliia-svyrydenko> (in Ukrainian)

ANALYSIS OF FOREIGN TRADE IN GOODS OF UKRAINE WITH THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

The article is devoted to the study of foreign trade in goods of Ukraine with the countries of the European Union (hereinafter – the EU) with the identification of priority partners for the purpose of diversification and activation of foreign trade cooperation. It was emphasized that the foreign trade of Ukraine is dominated by trade in goods, where a negative trade balance is formed, in particular, in trade with EU countries. In order to determine the key consumers of domestic goods among the EU-27 countries, an ABC analysis was conducted based on the volume of goods exported to them by Ukraine in 2016–2021. The distribution of EU countries into groups was carried out as follows: group A – countries that account for a significant volume of exports of goods by Ukraine (about 80% of the total volume); group B – countries with an average level of export supplies of goods from Ukraine (about 15%); group C – countries with a small volume of exports of goods from Ukraine (about 5%). ABC-analysis is complemented by XYZ-analysis, which allows to analyze and forecast the stability of export of goods to EU countries. Based on the results of the ABC-XYZ analysis, a conclusion was made regarding the expediency of supporting the volume and dynamics of trade cooperation with key EU partner countries in the export of goods – Poland, Italy, Germany, the Netherlands, Spain, Romania, the Czech Republic, Hungary, Slovakia, Austria, and the need to intensify efforts to increasing the export of goods to countries that in the medium term have the potential to become attractive markets for the consumption of domestic products – France, Bulgaria, Belgium, Lithuania, and to a lesser extent – Denmark, Greece and Latvia. At the same time, it is noted that the vast majority of these countries are highly developed economies of the European Union, and trade in goods with them for Ukraine is disparate. Therefore, it is important to continue cooperation with the EU regarding the signing of the Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products, recognition of the equivalence of sanitary and phytosanitary measures for opening markets, and simplifying the export of food and agricultural products. It is also necessary to increase efforts to gradually open public procurement markets. The further liberalization of transport with the EU, the conclusion of agreements in the field of road, inland water and railway transport are also important.

Key words: foreign trade, foreign trade cooperation, ABC-analysis, XYZ-analysis, foreign trade with the countries of the EU.